

המשך לפרשת: כי תשא

הצדיק אותו הוא אהב מאד גירשו לעולם מביתו, הלא זוהי מכה נוראה! הוא החליט ללכת לאתר הבניה שלו ב'מצפה רמון' על מנת להפיג את צערו. הוא שהה שם כמה שעות ולקראת ערב לקח את הפועלים במכוניתו לביתם כמנהגו. ואז במהלך הנסיעה אירע דבר נורא.. המכונית שלפניו בלמה בפתאומיות באחד העיקולים של כביש מצפה רמון, וכיוון שהיה שקוע בצערו, תגובתו הייתה איטית למדי. כשהבחין ובלם בפראות בחלקיק השניה האחרון, כבר היה מאוחר מידי. המכונית עפה אל התהום והתגלגלה לתוכו כאבן קטנה.

הרכב התרסק בתהום, כששני הפועלים הערבים שעימו מצאו מיד את מותם. באורח נס לא הוצת מיכל הדלק. עד היום הוא אינו יודע כיצד הוא עיקם את הדלת וחל בשארית כוחותיו מחוץ לרכב המרוסק כליל. המום ונדהם לא האמין שהינו עדיין חי, וזעק לבורא עולם בבכי: "ריבנו של עולם, בזכות מה אני חי? איך אני בריא ושלם?!". הערב כבר ירד ויהי חושך עלטה. הוא טיפס לכביש ורצה להזמין משטרה ולהחיע על ההרוגים, אך ליבו היה נסער והחליט לנסוע מיד אל הבבא סאלי בנתיבות. "יהי מה", חשב לעצמו, "גם אם הצדיק לא ירצה לראות אותי, אני מוכרח לבוא אליו ולהבין מדוע ניצלת!": הוא נכנס לחדרו של הצדיק בפחד ורעדה, והנה הוא רואה את הבאבא סאלי קם למולו בפנים צוחקות ואומר לו: "ברוך הבא, ברוך הבא. אני מחכה לך. בוא חביבי, תשב."

הוא פרץ בבכי ולא יכל לדבר, אך הוא הבין כי הצדיק כבר יודע ורואה הכל. או אז הביט בו הבבא סאלי בחיוך ואמר לו: "תדע לך יהודי יקר כי בשמיים שמחים מאד ממצוות המעשר שאתה מקפיד לתת מכל חווחיך ללומדי התורה. דע לך כי מצוה זו מגינה עליך בצורה ושומרת עליך מכל נזק וצרה. אלא שבזמן האחרון התחלת להתגאות בפני אנשים על המעשר שאתה נותן לבני תורה וצמחה לך קרן ברגל.. וכשנכנסת היום בצהריים ראיתי את מלאך המוות קשור לך שם, והבנתי שאין כל דרך להציל את חייך רק אם אצליח להוריד את גאוותך מיד. לכן השפלתי אותך, וכאשר רוחך ירדה כל כך עזב אותך מלאך המוות ולקח את שני הערלים במקומך ומצוות המעשר שמרה עליך שוב." (הרב דניאל אוחיון / 'אור דניאל').

אם היינו יודעים כמה שמירה והגנה אנו גורמים לעצמנו על ידי המצוות והמעשים הטובים, ובפרט על ידי הצדקה והמעשר בהקפדה, אשר ה' מבטיח ומבקש 'ובחנוני נא בזאת' ויראו כמה ברכה הוא ישיפע עלינו כשנעשה זאת.

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

<p>השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה".</p> שער ג פרק: ע"ה.

הוא אמר לי: "הם עושים הרבה בעיות, ויש גם הרבה כשרון". כשהם גדלים והם לומדים מוסר אז הם מתרסנים, הם נכנסים לתוך המסגרות הנכונות, ואז הם יודעים לאן להפנות את הכחות שלהם, איך להשתמש בשכל שלהם, ובחריפות שלהם, ללכת לכיוון הטוב, להיות חיוביים.

אבל לפני כן הרבה מהכחות שלהם מופנים לשלילה, ולפעמים זה מתחלק, רק חלק קטן מהכחות מופנים לכוון הטוב והרבה מהכחות מופנים לשלילה, ובס"ד לאט לאט כשהם גדלים מנתבים אותם בס"ד לכוונים הנכונים.

כי יש אזהרות רבות, אף על פי שהם שומרים מקצת האזהרה מבטלים הם מקצתן, כגון אסור מלאכה בשבת, שהם שומרים שבת מחללו ברוב ויש מלאכות שאין מקצת העם נזהרים בהן לפי שאין ידועות אצלם, ותלין אתם משוגתם תחת אשר לא ילינו בקרב חכמים ותורה לא יבקשו מפיהם.

וכן אמר רבי אליעזר לתלמידיו... - (ברכות כה:), והושיבום בין ברכי תלמידי חכמים.

צריכים לדעת, שהילדים שעושים הכי הרבה בעיות הם יהיו בעתיד האברכים הכי טובים. אני יודע ומכיר, אנשים שהם חזקים מאד היום בדרך ה', והיו מאוד שובבים בקטנות. יש להם הרבה שכל, והרבה מרץ וכו ולכן הם עשו הרבה בעיות בקטנות. זה דבר מפורסם, שהרבה מהטובים עשו הרבה בעיות בקטנות. יש להם את הכוחות לחטט ולחקור ויש להם גם חשיבה מפותחת.

אמר לי מלמד אחד. יש כיתה שאין להם בעיות משמעת, וזה לא כיתה שאפשר לעבוד איתה, ילדים אדישים, אין לך הרבה עם מי לעבוד". אבל כיתות שיש הרבה מה לעבוד איתם יש איתם גם הרבה בעיות משמעת, הם ילדים עם הרבה מרץ, ועם הרבה שכל ולכן הם עושים בעיות, אבל גם לומדים טוב. שם יש למחנך מקום להצליח, וכמובן כשיש ס"ד.

זה שיודע לעבוד עם כיתה של ילדים שובבים, יש לו עם מי לעבוד. אבל אותם ילדים אדישים - למרות שאין לך איתם כל כך בעיות של משמעת, אבל גם אין לך עם מי לעבוד. לא שחסר להם שכל, רק בתכונות הנפשיות שלהם הם אדישים...

לכן זו ס"ד שאדם מצליח לקחת את הילדים שהם בעלי מרץ וכשרון ומפנה אותם לאפיקים נכונים, היום יצא לי לדבר עם מחנך שנמצא כבר הרבה שנים בחינוך,

 					
בס"ד	מצא את המסתתר				
	שלח הכי מהר .				
לפרשת	כי תשא				
הפרטים לזוכים					
מצא 18 מילים בלבד בתפוזרת. במאוזן, במאונך .	מצא מימרה מסתתרת . לא חובה לפתור. ובאלכסון.				
ל	נ	ד	ה	א	מ
מ	ה	צ	ד	ק	ת
י	מ	ל	מ	ה	ד
ש	א	ח	ר	ת	ת
מ	ת	ו	ל	ו	ז
ח	י	ח	נ	ו	ר
כ	מ	פ	ש	ע	י
ת	ס	נ	מ	ה	נ
נ	ח	ש	ת	ע	ש
מ	ב	ל	ב	ל	ו
ת	ה	א	ד	ת	ל
מ	ל	ר	י	ח	ו
ח	י	ח	ה	ח	י
ק	ד	מ	ש	ט	ע
ר	ה	מ	ס	ד	ת
י	ת	נ	ה	ו	ה
תמשה	חלכנה				
טחרה	כיור				
לכנה	אבן				
שלחל	עדת				
נטף	כתבים				
סמים	ששת				
זר	אצבע				
<p>האם מצאת את המשפט:</p> אם צדקת מח תתן לו ורבו פשעיך מח תעשה לו <p>מאת : איוב ל"ה</p>					

אח"כ להתפנות לסעודה!..

חייך ר' נפתלי והשיב למלך: "אדוני המלך צריך לדעת כי ביום שהמלך היה חולה, זכינו לחגוג את חג הפורים, ובחג הפורים, רצון הבורא מאיתנו שנהיה שרויים בשמחה גדולה, ורק כאשר אנו שמחים, ה' יתברך רואה שעשינו את רצונו ואז הוא יתברך ממלא את כל רצוננו. לכן, ידעתי שאם ארצה לפעול ישועה מעל הטבע, אני חייב תחילה להיות בשמחה עצומה כרצון בוראי על ידי המשתה והשמחה, ורק אז יכלתי להתפלל ובכך לזכות ולפעול ישועה לכל!" אלא, שדוקא בשעה כזו של שמחה וצהלה, יכול האדם להגיע בקלות חלילה לפגיעה בחברו, על כן, כתב מרן הרב שטיינמן זצ"ל מאמר לבחורים לקראת ימי הפורים: סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: "ברצוני לשתף אתכם במעשה מזעזע אשר עיני ראו ולא זה: היה זה ביום הפורים, הוזמנתי להשתתף בשמחת שבע ברכות לחתן וכלה שהתחתנו באותו שבוע, ויצא להם שאחד מיימי שבע הברכות חל ביום הפורים.

שמחת הפורים

יום הפורים הינו יום שמחה וצהלה, אשר כל מה שהרבינו בשמחה מתחילת חודש אדר, הוא בכדי להגיע אל יום הפורים בשמחה גדולה ועצומה.

מספרים על ר' נפתלי כץ זצ"ל, אשר היה ידוע כצדיק הפועל ישועות. תמיד היה שגור בפיו כי קל יותר לפעול ישועות בכח השמחה מאשר בכח העצבות, כיוון שהשמחה מביאה השפעות טובות משמיים.

באחד מיימי הפורים, הגיעו שליחי המלך אל ר' נפתלי וסיפרו לו שהמלך זקוק לישועה. מה עשה הצדיק? פנה אל המשרתים ואמר להם כי ימתינו עד אשר יסיים לקיים את סעודת הפורים ורק אח"כ יתפלל הוא על המלך.

ובאמת, כך היה. ר' נפתלי החל לאכול ולשתות בשמחה גדולה בסעודת פורים תוך כדי שירה וזמרה וריבוי בדברי תורה ואח"כ נעמד להתפלל על המלך ועל שאר צרכיו. לא חלפו לרן כמה שעות ובארמון מודיעים כי המלך התרפא וחייו ניצלו לחלוטין!

מיד קרא המלך לר' נפתלי והודה לו מקרב לב, אך הוסיף לשאול: מדוע כששמעת על מצבי לא התפללת עליי מיד, אלא ביקשת תחילה לערוך את הסעודה ורק בסוף ערכת את התפילה, וכי לא היה קצר יותר להתפלל ורק

אח"כ להתפנות לסעודה!..
חייך ר' נפתלי והשיב למלך: "אדוני המלך היה חולה, זכינו לחגוג את חג הפורים, ובחג הפורים, רצון הבורא מאיתנו שנהיה שרויים בשמחה גדולה, ורק כאשר אנו שמחים, ה' יתברך רואה שעשינו את רצונו ואז הוא יתברך ממלא את כל רצוננו. לכן, ידעתי שאם ארצה לפעול ישועה מעל הטבע, אני חייב תחילה להיות בשמחה עצומה כרצון בוראי על ידי המשתה והשמחה, ורק אז יכלתי להתפלל ובכך לזכות ולפעול ישועה לכל!" אלא, שדוקא בשעה כזו של שמחה וצהלה, יכול האדם להגיע בקלות חלילה לפגיעה בחברו, על כן, כתב מרן הרב שטיינמן זצ"ל מאמר לבחורים לקראת ימי הפורים: סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: "ברצוני לשתף אתכם במעשה מזעזע אשר עיני ראו ולא זה: היה זה ביום הפורים, הוזמנתי להשתתף בשמחת שבע ברכות לחתן וכלה שהתחתנו באותו שבוע, ויצא להם שאחד מיימי שבע הברכות חל ביום הפורים.

והנה, בהיות נוכח במקום, אני רואה כי אחד מחברי החתן הוזמן לעלות ולדבר בדברי תורה ושבח החתן, כנהוג בכל המקומות. חברו של החתן אשר היה כבר מהול בין רב, עלה מבושם ושמח לדבר, אלא שלא שלט על פיו והחל לספר על החתן מעשים נוראיים שעשה בעברו וניסה להצחיק בכך את הציבור.

היו אלו מעשים מביישים אשר עליהם נאמר ממש כי מוטב לו לאדם שישליך עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים. הוא המשיך מתוך הוללות וקלות ראש לספר עוד מקרה ועוד מקרה, עד אשר לא היה אחד שלא התבייש במקום החתן, והחתן המסכן ניסה להעלות חיוך קטן על מנת להסתיר את הבושה הרבה, אך לא היה ספק כי בקרבנו הוא מתבייש ורוצה לברוח מהמקום.

הבחור סיים את דרשתו המהוללת ושב למקומו. אלא שידע אני בוודאות את המשך המעשה – החתן זנן, ביום שמחת ליבו, אשר הוא אף יום הפורים השמח בשנה, ברח אל אחד החזדים והחל ממרר בבכי סוער עד אשר ניסו להרגיעו, אך החתן לא יכל לעמוד מול הבושה הרבה שנגרמה לו, בעוד חברו טוען כי הוא רק צחק, והרי זו אווירת פורים ומה יש להיפגע. אך על דברים כאלו משלמים קשה בשמיים, גם אם הדבר יתרחש רק עדו שנה או שנתיים.

כמה הדבר חמור וכמה סבל יכול להיגרם לאותו חבר במשך כל חייו, ונלמד מכך כמה עלינו להזהר ביום הפורים ובכל השנה שלא לפגוע או לבייש את חברנו גם כשאנו מהולים בין ובשמחה, לא לחינם מספרים לנו חז"ל (מגילה ז) על רבא שמרוב שמחת הפורים שהיה שרוי, קם והרג את ר' זירא (ע"פ הפשט) עד שהחייה אותו בנס, בכדי לומר לכל יהודי כי עליו להזהר במשנה זהירות שלא לפגוע או לצער אף יהודי גם בחג הפורים!

"מתקרבים אל ימי הפורים אשר יש בהם חשש של פגיעה באנשים, בחורים ומתנכים, אשר זהו חטא ועוון גדול עד מאד, והרבה שנים אחרי זה טובלים אותם הפוגעים והמביישים ואינם יודעים מדוע ולמה, אך כל זאת כיוון שאינם יודעים את חומרת הדברים של פגיעה בחברו אף בזמן שמחת הפורים.

על כן, באתי בזה לעורר כי הם כמשחקים באש, ושומר נפשו ירחק מעוון החמור של המלבין ברבים!"

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א כי באחד מיימי הפורים הגיע לפתחו נער בוכה. אותו נער לא נרגע וסיפר לרב כי לפני כמה ימים השתובב הוא בצורה שאינה ראויה, עד כדי כך שזרק חומר נפץ (נפצים) לכיוון חבריו, ועל ידי כך אירע שהנפץ התפוצץ בסמוך לידו של חברו לכיתה וקטע לו את האצבע. חברו נלקח לבית החולים שם כרתו לו את האצבע, וכעת הינו בוכה ומבקש לדעת מה עליו לעשות בכדי לזכות בתשובה; שהרי אינו יכול להשיב לו את האצבע לעולם עד סוף חייו!..

אותו נער עשה את דרכו אל מרן גדול הדור, הרב שטיינמן זצ"ל, ושאל אותו מה עליו לעשות במצב כזה, וכיצד יכול הוא לתקן את אשר גרם בטעות זו שעשה.

מרן הרב שטיינמן זצ"ל שמע את הדברים, הניח ידו על ראשו ואמר: "איני יודע כיצד עושים תשובה על דבר כזה, זהו אכן דבר לא פשוט כלל לגרום לקטיעת אצבע לכל החיים של נער צעיר ותמים. איני יודע", חזר שוב על דבריו וסיים את השיחה.

כמה יש להזהר שלא לבייש רבנים, מתנכים ואף בני משפחה וחברים בטענה: "מה?! אבל אני רק צוחק – זה פורים?!" – כי בשמיים אין הבדל בין פורים ליום אחר – אין לצער כלל!

מקור למצוות היום

- נאמר במגילה (פרק ט): וַיִּכְתֹּב מְרֹדְכָי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיִּשְׁלַח סִפְרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֶרְשׁ, הַקְּרוּבִים וְהַרְחֻקִים: לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לְהַיּוֹת עֹשִׂים, אֶת יוֹם אֲרֶבְעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אָדָר, וְאֶת יוֹם הַמְּשָׁה עָשָׂר בוֹ, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: כִּי מֵיָמַי אֲשֶׁר נָחוּ בְּהֶם הַיְּהוּדִים מֵאֲבִיהֶם, וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה, וּמֵאֲבָל לְיוֹם טוֹב, לְעֹשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֵּה וְשִׂמְחָה, וּמִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּמִתְנוֹת לְאֶבְרָיִם.
- זמן הסעודה - ביום, ואם עשה בלילה, לא יצא ידי חובתו. שנאמר 'ימי משתה ושמחה, ימים ולא לילות. ועל פי הקבלה, יש לעשותה בבוקר. (הרש"ש, השל"ה, הפרי מגדים, הגר"א ועוד). (קעח, קפא)
- לחם ובשר - מצוה להרבות בסעודת פורים. ולכתחילה יאכל לחם, כדי לקבוע סעודה. וטוב שיאכל בשר בהמה דוקא, כי יש אומרים שלא יוצא ידי חובה בעופות ודגים, שאין שמחה אלא בבשר בהמה. (חגיגה ח ע"א) (כן כתבו לקט יושר, היעב"ץ, החתם סופר, מועדי ה', שמחת יהודה, דבר משה אמריליו, באר היטב, הגאון ממונקאטש, הגר"מ הלברשטאם ועוד. קעג)
- יין - ישתה יין יותר מהרגלו. וכתב המאירי: "חייב אדם להרבות בשמחה בפורים, ובאכילה ושתיה, עד שלא יחסר דבר מעל שלחנו. ומכל מקום אין אנו מצווים לשתות יין כל כך ולהשתכר, ולהפחית כבודנו מתוך השמחה, כי לא נצטווונו על שמחת הוללות ושטות, אלא על שמחת תענוג שנגיע מתוכה לאהבת ה' יתברך, ולהודות לו ולברך בשמו על הניסים שעשה לנו". ע"כ. ובספר חיי אדם כתב: "כיוון שכל הנס נעשה על ידי משתה היין שעשתה אסתר, ציוו רבותינו לשתות יין יותר מהרגלנו לזכר הנס. אולם היודע בעצמו שבשתייתו יזלזל במצוה מן המצוות, כגון בברכת המזון או שלא יתפלל מנחה או ערבית או שיתנהג בשחוק וקלות ראש, מוטב לו שלא ישתה". ולכן ישתה מעט יותר מהרגלו וילך לישון, וכשהוא ישן, אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי. ובוזה יקיים מה שאמרו חז"ל (מגילה ז ע"ב): "חייב איניש לבסומי [להתבשם ביין] בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". (רמב"ם. קעה)
- הנשים, לא ישתו אלא מעט יין, כי גנאי לאשה לשתות יין רב. (כתובות סה ע"א) (קעו, קעח)
- שירה ודברי תורה - מה טוב ומה נעים להרבות בשירות ותשבחות לה' יתברך, כי טוב להודות לה' ולומר לשמו כי נעים, על כל הטוב אשר גמלנו. ויספר על הניסים הגדולים, היאך הרגו היהודים בשונאיהם, ואף אחד לא נכחד מישראל.

^[1] ההמשך יובה מעד שבעיים א"ה